కథా నిలయం
6097
శ్రీకాకుళం

వదిన

గుంటూరులో ఆ సాయంకాలపు ఎండ చంద్రశేఖరాన్ని భార్య రాజేశ్వరి మాటల్లా చాచికొడుతోంది.

నిజమే! ఆమె బాధ ఆమెదీ... తన అఖరి చెల్లెలి పెళ్ళికి భర్తతో సహా వెళ్ళకపోవటం ఆమెకు చిన్న తనమే అవచ్చు.

కాని, అలా వెళ్ళకపోవటానికి కారణం మాత్రం చిన్నదా?

ఇంకో గంటలో పెళ్ళికి ప్రయాణమనగా తన ఊరినుంచి టెలిగ్రాం వచ్చింది.

'బ్రదర్ ఎక్స్‌పైర్‌డ్... స్టార్ట్ యిమీడియట్లీ!'

స్వంత అన్నయ్య పోగా తను రాజేశ్వరి మాటల్లోలా పెండ్లికి వెళ్ళి నలుగురిలో నవ్వుతూ ఎలా తిరగ గలుగుతాడు.

– డబ్బున్న రాజేశ్వరికి ఏంవీలేని బడిపంతులు– తన అన్నయ్య ఒక లెక్కా? తన చెల్లెలి పెళ్ళి ముందు ఆయన చావు ఏపాటిది?

ఏదో బస్సు మనుష్యుల మీదకు ఎక్కుతున్నట్టుగానే వచ్చి స్టేజీలో ఆగింది. బ్రీఫ్ కేసును చేతిలోకి తీసుకొని నలుగురితోబాటు చంద్రశేఖరమూ బస్సు ఎక్కే ప్రయత్నంలో పడ్డాడు.

అతడి మనస్సంతా చికాగ్గా వున్నది. ఎయిర్ కండిషన్డ్ గదుల్లో కూర్చునే అతనికి ఆ ఎండలో చెమట మరింత చికాకు కలిగిస్తోంది. ఎప్పుడూ చిన్న కార్లలోనే తిరిగే అతడిని ఆ ఆర్టీసీ వారి ఎర్ర బస్సు చికాకు కలిగిస్తోంది. సూట్లలో వుండే మనుష్యులతో తిరిగే అతడికి ఆ బస్సులో తిరిగే ప్రయాణీకులు చికాకు కలిగిస్తున్నారు– రాజేశ్వరి కారు తీసుకొని వెళుతూ తన ముఖాన విదిలించి కొట్టిన నాలుగు మాటలూ అతడిని మరింత చికాకు కలిగిస్తున్నాయి.

అంతా చికాకు... చికాకు...

అన్నయ్య పోయాడు...

కండక్టర్ డబ్బులు తీసుకొని టిక్కెట్టు పంచ్ చేశాడు.

కూలింగ్ గ్లాసెస్ కళ్ళకు తగిలించేసుకున్నాడు చంద్రశేఖరం- ఆ ఎండనూ, మనుష్యులనూ చూడలేనట్లుగా!

ఎక్స్‌ప్రెస్‌లో ఇంకాస్త హాయిగా వెళ్దామనుకున్నా ఆ బస్సు ఆగిచావని ఊరు తనది!

కండెక్టర్ గంట కొట్టాడు.

రాజేశ్వరి తనని వరండాలో తన దుఃఖంలో తనని ఒంటరిగా వదిలివేసి- పిల్లల్ని తీసుకొని- కారు డోరును తన ముఖం మీదకు కొట్టినట్లుగా వేసుకొని వెళ్ళిపోయింది.

- ఆమె తండ్రి లక్షలకధికారి మరి!

తను చాలా దీనంగా- ఎవరినో దేబిరించి అడిగినట్లుగా అడిగాడు- "నన్ను మన్నించు రాజేశ్వరీ!... జీవితంలో ఈ ఒక్కసారీ నన్ను క్షమించు... చచ్చిపోయింది నా స్వంత అన్నయ్య... నన్ను అక్కడకు వెళ్ళనీయ్... వెళ్ళి చివరిసారిగా ఆయన శవాన్నయినా చూడనీయ్!..."

డ్రైవర్ ఏదో స్టేజిలో బస్సు ఆపితే రాజేశ్వరిని చూచినంత అసహ్యంగా చూచాడు చంద్రశేఖరం అతడిని.

ఆమె కంఠం ఖంగుమన్నది: "స్వంత అన్నయ్యట... స్వంత అన్నయ్య... మా మామయ్యకు మీరు ఎప్పుడు దత్తు వచ్చారో అప్పుడే పోయింది మీకూ వాళ్ళకూ చుట్టరికం... అన్నయ్య లేడు, కన్నయ్య లేడు..."

శూన్యంలోకి డీలాపడిపోయి చూస్తున్నట్లుగా చూస్తూ రెండు నిముషాలు అలాగే అవాక్కయి నిలబడిపోయాడు ఆమె సిద్ధాంతానికి.

చచ్చిపోయిన అన్నయ్య ఆరడుగుల విగ్రహం కళ్ళముందు కదలాడుతోంది.

తల్లిలేని తనను తల్లిలా పెంచిన వదిన రూపాయంత బొట్టుతో కళ్ళముందు తారట్లాడుతోంది. "బాబాయ్... బాబాయ్..." అంటూ తిరిగే అన్నయ్య పిల్లలు కళ్ళముందు ఎగురుతూ కనబడ్డారు.

ఎంతో ఆత్మీయులయిన వాళ్ళకూ- తనకూ నడుమ- ఈనాడు రాజేశ్వరి ఒక అగాధంలా నిలబడివున్నది. తన సౌఖ్యం కోసం, తన ఉన్నతి కోసం అన్నయ్య దత్తు అనే రాచబాట ఏర్పరిస్తే అది తమ నడుమ లోతైన కాలువే అవ్వగా- రాజేశ్వరీ, వాళ్ళ మామయ్యల డబ్బు అందులో నీళ్ళలా పారి తనని ఇక ఎన్నడూ ఆ కాలవను దాటనీయ కుండానే చేస్తున్నయి.

తనకు తెలుసు- ఈ దత్తు అనే తంతులో తన స్వాతంత్ర్యాన్ని ఎలా కోల్పోవాలో... అందుకే అలా జరగకుండా వుండేటందుకు ఎంతగానో ప్రయత్నించాడు- ఉఁహూఁ...

తన జీవితం ఎలాంటి పంజరంలో బంధింపబడిందీ అని అనుకుంటే మరింత నీరసమొచ్చింది- ఆ అందమైన బందిఖానానుండి తాను తప్పించుకోనే లేడా?

రాజేశ్వరి వెళుతూ వెళుతూ కసినంతా తన నెత్తిన కుమ్మరిస్తున్నట్లుగా అన్నమాటలు గుర్తుకు వచ్చినయి.

"ఇదుగో చెబుతున్నాను వినండి... ఈ డబ్బు లేని వాళ్ళనందరినీ నేను కాచి వడపోశాను... మీరు ఆయనకు తమ్ముడని ఆ టెలిగ్రాం ఇవ్వలేదు... వస్తూ వస్తూ ఓ సంచీడు రూపాయలు పట్టుకు వస్తే ఆ కర్మకాండంతా పూర్తి చేద్దామనే ఉద్దేశ్యంతో- అన్నా తమ్ముడూ అనే బాంధవ్యాన్ని బాణంలా వదిలి నోరు తెరుచుకు ఎదురు చూస్తున్నారు... అటువంటి వాళ్ళకు టెలిగ్రాం అందలేదనుకోవటమే సరైన సమాధానం!"

"రాజేశ్వరీ...రాజేశ్వరీ...ఘోరం రాజేశ్వరీ!" ఏఁవీ చేతగాని వాడిలా అరవసాగాడు.

రాజేశ్వరి ఓ ఛీత్కారం చేసింది! "ఛీ! కృతఘ్నులు!"

* * *

రాత్రి ఎనిమిది గంటలప్పుడు ఆ గ్రామం పక్కగా వున్న రోడ్డుమీద చంద్రశేఖరాన్ని బరువైన గుండెలతో దించి, దుమ్ము రేపుకుంటూ ఆ ఎర్రబస్సు వెళ్ళిపోయింది.

నాలుగు ఫర్లాంగుల దూరంలో తన ఊరు మిణుకు మిణుకు మంటున్న దీపాలతో కన్నబిడ్డను కోల్పోయినట్లుగా దిగులుగా కనబడింది.

అది తన ఊరు... తను పుట్టిన ఊరు... తను పెరిగిన ఊరు.

నాలుగేళ్ళ వయస్సులో తల్లీ తండ్రీ పోగా అన్నీ తామే అయి పెంచిన అన్నయ్య వదినలు వున్న ఊరు- ఉఁహూఁ... ఇంకెక్కడి అన్నయ్య?...

అడుగులు వేస్తుంటే ఏదో కొత్త ప్రదేశంలో నడుస్తున్నట్లే వున్నది... నిజమే! తాను ఈ ఊరు వచ్చి అప్పుడే పదేళ్ళయింది.

పైనుంచి కురుస్తున్న మంచులో తడిసిన మట్టిరోడ్డు చచ్చిన శవంలా పడివున్నది. పదేళ్ళ కాలం మారినా రూపు మార్చుకోలేని ఆ రోడ్డు తన మీది ఆత్మీయతను వదులుకోలేనట్లుగా కాలి బూట్లను తనలోకి లాక్కుంటోంది. కొత్తగా వచ్చినట్లున్న ఎలక్ట్రిక్ దీపాలు ఈ కొత్త మనిషిని కళ్ళు చిట్లించి చూస్తున్నట్లుగా మసకమసగ్గా వున్నాయి.

పాత జ్ఞాపకాలను గుర్తుకు తెచ్చుకోవటం బాధ అన్నట్లుగా కొత్తగా పక్కగా ఎత్తుగా వున్న చెరువు గట్టు మీదగా నడవ సాగాడు చంద్రశేఖరం.

అన్నయ్యలేని ఆ యింట్లో తను కాలు పెడుతున్నాడు.

ఇన్నాళ్ళూ తనని ఈ ఛాయలకు రానీయలేదు రాజేశ్వరి.

డబ్బున్న రాజేశ్వరికి- బీద వాళ్ళంటే భయం- తను మెత్తటివాడని, తనని వాళ్ళెక్కడ దోచేస్తారోనని- బంధించి వేసింది- భార్యా, పిల్లలూ అనే బంధాలతో ఎక్కడికీ కదలనీయకుండా...

ఊరి ముందు శివాలయపు ధ్వజస్తంభం గంటలు ఆ చల్లగాలికి వణుకుతున్నట్లుగా గణగణలాడుతున్నాయి.

ఎత్తయిన చెరువుకట్ట మీదగా ఆలోచనల ముళ్ళమీద నడుస్తున్న అతడికి పక్కన లోతుగా చెరువు గట్టు క్రిందగా ఏదో మనుష్యుల అలికిడి... ఆపైన 'ఇదీ ప్రపంచం' అన్నట్లుగా ఒక్కసారి మంట ఘుప్పుమన్నది- మరు క్షణంలోనే 'ఈ ప్రపంచాన్నే' చూడలేనట్లుగా ఓ నీళ్ళకుండ ఘొల్లుమన్నది...

ఇంకెవ్వరిదయివుంటుందా శవం?...

- తన అన్నయ్య - తన రక్తంతో రక్తం పంచుకు పుట్టిన తన అన్నయ్య కాలి బూడిదవుతున్నాడు.

ఆ చెరువు గట్టుమీదగా తూలుతున్నట్లుగా శ్మశానంలోకి జారిపోయాడు- ఒకటి రెండు అడుగులు స్వాధీనం తప్పుతున్నట్లుగా జారినయి గూడా...

మసక వెలుతురులో మనుష్యులు దగ్గరయ్యారు. మనిషి కాలుతున్న వాసన దగ్గరయింది. ఈ చల్లగాలిలో కట్టెలు ముట్టుకోవేమోనని పోసిన డబ్బాడు కిరసనాయిలూ కోరలు చాచి ఆ కదలలేని మనిషిని కబళించి వేస్తోంది.

పి.ఎస్.నారాయణ

వెనక్కు తిరిగి చూడకుండా ముందుకు అడుగులు వేస్తున్న పదిహేనేళ్ళ కుర్రవాడు ఎదురుగ్గా ఊగిపోతూ వస్తున్న మనిషిని చూచి కలవరపడ్డాడు.

"ఎవరూ అది... చంద్రశేఖరమా?" ఆ ఊరి కరణంగారి గొంతు.

"అవును బాబాయ్..." గుండెలు మండి తనని భగ్గున కాల్చేస్తుంటే ఇంకా బ్రతికి వున్నందుకే విలపిస్తున్నట్లుగా- వినబడీ వినబడకుండా బయిటపడ్డాయి తడిసి ముద్దయిన ఆ రెండు మాటలూ...

"ఇదేనా రావటం?"

అవునన్నట్లుగా తల ఊపాడు చంద్రశేఖరం.

తండ్రి తలకు కొరివి పెట్టిన సూర్యం ఏడుస్తూ పక్కన నిలబడ్డాడు. బాబాయ్ దగ్గరిగా వచ్చాడు.

చిన్నగా గొణుగుతున్నట్లుగా, "ఇప్పటిదాకా వస్తావనే శవాన్ని ఉంచాం... ఇంకా వీధిలో ఎవ్వరింట్లోనూ ఈ రోజుకు పొయ్యి రాజలేదు... అందుకే నువ్వు రాకుండానే అన్నీ కానిచ్చేయాల్సి వచ్చింది!" అన్నాడు.

చంద్రశేఖరం గొంతులో ఏడుపు- ఆస్తమా రోగి కంఠంలో కఫంలా అడ్డుపడింది.

'పది సంవత్సరాల క్రితం ఏనాడయితే ఈ గృహం నుండి బయిట కాలు పెట్టానో ఆనాడే చచ్చిపోయాను నేను - అటువంటి నాకు ఆయన చిరంజీవే!'

శవాన్ని మోసుకు వచ్చిన మనుష్యులు తమ పని అయిపోయినట్లుగా చెరువు గట్టు వెంబడే శివాలయం వైపుకు నడుస్తున్నారు... తన నాన్నని బూడిద చేసిన సూర్యం సర్వం పోగొట్టుకొని క్రుంగిపోతూ తలవంచుకొని వాళ్ళ వెనుకగా అడుగులు వేస్తున్నాడు.

వెనుకగా- చంద్రశేఖరం, ఆ ఊరి కరణంగారూ....

నవమి చంద్రుడు అప్పుడే పుడుతున్నాడు.

"ఆయన బ్రతికివుండగా ఒక్కసారి చూచి వెళితే బాగుండేది..."

"ఏంవిటీ జబ్బు?... నాకు తెలియనే తెలియదు!" లోతైన గొంతు.

"వయస్సు మళ్ళిన మనిషికి జబ్బు ఏదైతేనేం... ఇక ఎక్కువ రోజులు బ్రతకడనే రాశాను గదా!"

"ఎవరికి?"

"నీకు నేను రెండు ఉత్తరాలు రాశాను... అందలేదా?" ఆయన తలెత్తి చంద్రశేఖరం ముఖంలోకి సూటిగా చూచాడు.

చంద్రశేఖరం కళ్ళకు మరేమీ కనబడనీయకుండా రాజేశ్వరి అడ్డుగా నిలబడింది... తన భార్యనే తాను నమ్మలేనప్పుడు పోస్టల్ డిపార్టుమెంటువారిని అనుమానించటం దేనికి?

అంది వుండలేదని నిర్ధారణ చేసుకున్న ఆయనకు కారణం గూడా లీలగా ఊహాజనితమయింది.

జాలిగా చంద్రశేఖరాన్ని చూచి తలవంచుకున్నాడు.

శివాలయం పక్క చేదబావి దగ్గర అందరూ స్నానాలు చేసిందాకా అతడూ ఆ లోతైన బావి నల్లటి నీళ్ళల్లోకి చూస్తూ నిలబడ్డాడు.

యింటికి జేరేటప్పటికి పదయింది.

మనిషి చచ్చిన వాసన ఇంకా ఆ యింటిని వీడనే లేదు. మనస్సు చచ్చిన మనుష్యుల నీడలు ఆ యింటి ముందు తారట్లాడుతున్నాయి. ఎవళ్ళో ఆడవాళ్ళ ఓదార్పు మాటలు, వదిన ఏడుపు నడుమ ఎబ్బెట్టుగా వినబడుతున్నాయి. సుఖదుఃఖాలు రెండూ జీవితంలో భాగమే. మనిషి పుట్టినప్పుడు ఆనందించటం, మరణించినప్పుడు దుఃఖించటం సహజమే అయినా అన్నయ్య లేని అన్నీ తెలిసిన వదినను తను ఎలా ఓదార్చగలడు?

చంద్రుడు మనిషి లేచిన ఆ ఇంటి మీదకు పాకాడు.

ముందుగా వెళ్ళిన బాబాయి, "చూడు శాంతమ్మా... చంద్రశేఖరం వచ్చాడు!" అన్నాడు.

ఆమె మరోసారి ఏడుపును ఆపుకోలేక భళ్ళుమన్నది.

తనను ఎత్తుకున్నది ఆమె. తనకు నీళ్ళుపోసింది ఆమె. తనకు అన్నం పెట్టింది ఆమె. తనకు అన్నం తినిపించింది ఆమె. తనని ఇంతటివాడిని చేసింది ఆమె.

ఉఁహూఁ... తనని ఆ చెరసాలకు తోసిందీ ఆమే...

ఆమె తనని బంగారు పళ్ళెంలో, ముత్యాల పందిరి క్రింద, రత్నాల రాసుల నడుమ... అమృతాన్ని సేవించమని పంపింది.

ఓ గుడ్లగూబ వికృతంగా అరిచి ఆ యింటిముందున్న బాదం చెట్టు ఆకులను టపటపలాడించింది.

చచ్చిన శవంలా బిగుసుకుపోయి ముందుకు నడిచాడు చంద్రశేఖరం.

ఆమె ముందు తలవంచాడు. ఆమె పాదాల మీద తన చేతులు వేసి ఆమె ముందు శవం కాలిన బూడిద కుప్పలా జారిపడి 'భోరు' మన్నాడు.

"నన్ను క్షమించు వదినా!"

ఆమె ఏడుపుకు ఆ యింటి పిల్లలు మరోసారి ఏడ్చారు.

"నాయినా! శేఖరం... ఆ దేవుడికి నేను ఏం అన్యాయం చేశాను... ఆయనతోటే నన్ను ఎందుకు తీసుకు వెళ్ళలేదు!" ఆమె కళ్ళు చెరువులయినయి. ఆమె కన్నీళ్ళలో అతడు తడిసిపోయాడు. ఆమె ఏడుపులో అతడి ఏడుపు వినబడనే లేదు... విడిచిన గుడ్డల మూటలా పడివున్న ఆమె బెక్కులు ఆతడి గుండెల మీద సమ్మెట పోట్లే అయినయి.

అతడు చచ్చిపోయాడు.

తరువాత ఎప్పటికో కరణంగారి ఓదార్పు మాటలతో చంద్రశేఖరం లేచి చూరు క్రిందగా తలవంచుకొని బయటకు వచ్చాడు.

బాదం చెట్టు క్రింద నులకమంచం మీద కూలబడి- చెట్ల ఆకుల నడుమ, పంజరంలో చిలకలా చిక్కుకు పోయిన చంద్రుడిని చూస్తూ కూర్చుండిపోయాడు.

"కాసేపు నడుం వాల్చు... పన్నెండు దాటినట్లున్నది... పొద్దున్నే వస్తాను....కాస్త డబ్బు గూడా చూడాలి!" ఆయన గడపదాటి వెళ్ళిపోయాడు.

ఆయన మాటలు చంద్రశేఖరం ముందు మరోసారి రాజేశ్వరిని కూర్చోబెట్టినయి.

ఆ క్షణాన తను ఎంత అశక్తుడో తనకు తప్ప మరెవ్వరికీ తెలియదు. కనీసం ఈ పదిరోజుల ఖర్చులకయినా తను కొంత పట్టుకువస్తాడని వాళ్ళంతా ఆశించటంలో తప్పేమీ లేదు- అంతేగాదు అలా అనుకోవటంలో ఆశ్చర్యమూ లేదు.

కారణం తనను నాలుగేళ్ళ వయస్సునుంచీ పెంచింది వాళ్ళు...

ఛీ! ఛీ! ఎంత దౌర్భాగ్యపు జీవితం తనది...

తనే పొరబాటు పని చేశాడు.

ఇంట్లో రాజేశ్వరి తనకు చార్జీలకు తప్ప ఏమీ మిగిల్చి వెళ్ళలేదని తెలిసినప్పుడు తెలిసినవారి నెవరినైనా అడిగి నాలుగు వందలు తెస్తే సరిపోయేది.

కాని, డబ్బున్న తను నాలుగు వందలు మరొకరిని అడగటంలోని ఆంతర్యం ఈ సభ్య ప్రపంచంలో ఎన్నో కథలకు పునాదులవుతుంది.

పెళ్ళికెళుతున్నానని శెలవు పెట్టటం అందరికీ తెలుసు.

అందుకే తనని తాను చిన్నబరుచుకోవటం ఇష్టం లేదన్నట్లుగా బీరువాలో వున్న యాభై రూపాయిలే జేబులో వేసుకొని వచ్చేశాడు.

బాధతోనూ, సిగ్గుతోనూ, మనస్సు మెలికలు తిరిగిపోతోంది.

ఎవరో భోజనం సంగతి ఎత్తితే తలెత్తకుండానే, చేసొచ్చానని అబద్ధమాడాడు. ఆ మంచం మీదే మరెవ్వరో దుప్పటి పరిచారు. ఎవరో దిండు పెట్టారు... ఆ మంచం మీదే ఎవ్వరికీ కనబడలేనట్లుగా ముడుచుకు పడుకున్నాడు చంద్రశేఖరం.

అప్పుడప్పుడూ ఇంకా వదిన ఏడుపు సన్నగా పేరు తెలియని పక్షి కూతలా వినిపిస్తూనే వున్నది. చెట్టు మీద గూడు కట్టుకున్న పక్షులు కదిలినప్పుడు ఆకులు బరువుగా ఊగుతున్నయి.

చచ్చిన మనిషి కోసం చస్తున్న ఈ మనుష్యులను చూడలేనట్లుగా పైనున్న చంద్రుడు చెట్టు చాటుకు తప్పు కుంటున్నాడు.

రాజేశ్వరి తల్లీదండ్రి దగ్గర ఎంత హంగామా చేస్తున్నదో?

తను రాకపోవటానికి కారణాన్ని కథలల్లి, చిలువలూ పలువలూ జేర్చి- ఓ అభూత కల్పనతో కూడిన అభాండాన్ని తన నెత్తిన రుద్దుతుంటుంది.

తన డబ్బునీ, ఆస్తినీ గూడా తన వాళ్ళకే దోచిపెడుతున్నట్లుగా మాట్లాడి, తన కుటుంబాన్ని సర్వనాశనం చేసి పిల్లలకు చిప్పలు చేతికిస్తున్నట్లుగా కంటతడిపెట్టుకొని వాళ్ళ సానుభూతిని కొనుక్కుంటూ వుంటుంది.

ఆమెకు అదో తృప్తి!

తనలోని అసమర్థత కళ్ళ మీదకు నిద్రను రానీయటంలేదు... రాజేశ్వరి కళ్ళముందు నిలబడి మనిషిని మనిషిగా నిలవనీయటంలేదు.

చచ్చిపోయిన అన్నయ్య తన పిల్లల్ని తన ముందుకు తోస్తున్నట్లనిపిస్తోంది. వరండాలో మూలగా పడి వున్న వదిన ఏడుపుతో తన గతాన్ని గుర్తుకు తెస్తున్నదేమో ననిపిస్తోంది.

అన్నయ్య బిడిపంతులుగా చేసి మిగిల్చిందేమున్నది- ఈ చవుడు రాలుతున్న మట్టికొంప తప్ప!

ఆయన మంచి వయస్సులో వున్నప్పుడు పై ట్యూషన్ల మీద సంపాదించింది తన చదువులకే అర్పితం చేశాడు. ఒక విధంగా ఆయన తన మీద వెచ్చించినదంతా బూడిదలో పోసిన పన్నీరే...

... ఆనాడు దత్తత అనే పేరుతో తనని ఈ యింటినుంచి పంపకుండా వున్నట్లయితే ఈనాడు వాళ్ళకు ఇన్ని కష్టాలు దాపురించేవేగాదు.

- ఇప్పుడు ఏఁవనుకొని ఏం లాభం?... ఇనుప తెరలు ఆకాశమెత్తున తమ మధ్య అడ్డుగా నిలబడినప్పుడు...

రాజేశ్వరికి తెలియకుండా వీళ్ళకు ఎలాగైనా నెలనెలా కొంత పంపాలి!

ఎలా?... ఎలా?... నెలనెలా జీతం గూడా కంపెనీవారు బ్యాంక్‌లోనే జమచేస్తారే!

ఏదో ఒకటి ఆలోచించాలి!... ఏదో ఒకటి చేయాలి...

మనిషిగా తను పుట్టినందుకు, మనిషిగా తను బ్రతక గలుగుతున్నందుకు తన అన్నయ్యగారి కుటుంబాన్ని ఆదుకోవటం తన విధి...

ఎక్కడో తలుపు కిర్రుమన్న చప్పుడు... పాదాల సవ్వడి... భూతమేదో మీది మీదికి వస్తున్నట్లే అనిపిస్తోంది... గుండెల మీద బరువు పడుతోంది...

అన్నయ్య తనని నిలదీస్తున్నాడా?

తన చేతగాని తనాన్ని అసహ్యించుకుంటున్నాడా?

"ఏఁవిటి శాంతమ్మా! ఇంత రాత్రి పూట కబురంపించావ్?" పదేళ్ళయినా తను గుర్తు పట్టగలడు... అది రంగయ్య గొంతు... పక్కింటి ఆసామి!

"ఇటురా రంగయ్యా!" వదిన గొంతు.

"చెప్పు... ఏమిటి?"

శాంతమ్మ చిన్నగా ఏడుస్తోంది. "చూడు అన్నయ్యా! నాకు చిన్న సాయం చేసి పెట్టాలి... ఈ గొలుసు తీసుకు వెళ్ళి ఎక్కడైనా డబ్బు పట్టుకురా... ఈ పదిరోజులూ గడవాలి గదా!"

చంద్రశేఖరం ఉలిక్కిపడ్డాడు. ఆమె చిన్నగా గొణుగుతున్నట్లుగా అన్నమాటలకు– అన్నయ్య తన కాలేజీ చదువు కోసం ఒకనాడు తాకట్టు పెట్టిన ఆ గొలుసును, తన చావు ఖర్చుల కోసమే విడిపించి తెచ్చుకున్నాడన్నమాట!

చంద్రశేఖరం దుఃఖంతో గుండెను అదిమిపెట్టుకోసాగాడు. వదిన మాటలు రంపాలయి తనని 'పరపరా' కోసేస్తున్నాయి.

రంగయ్య అంటున్నాడు: "అబ్బాయి వచ్చాడు గదా... ఏమైనా తెచ్చాడేమోలే... తొందర పడబోకు!"

వదిన కష్టపెట్టుకున్నట్లుగా అన్నది: "నా ఇబ్బందుల కోసం అతడిని ఇబ్బంది పెట్టటం దేనికి... తీసుకు వెళ్ళన్నయ్యా... మరో కంటికి తెలియనీయబోకు!"

"సరే...నీ యిష్టం!" రంగయ్య తన అడుగులను చంద్రశేఖరం గుండెలమీదగా వేసుకుంటూ వెళ్ళిపోయాడు.

'వదినా!' దుప్పటి ముసుగు తన్ని మరీ కుళ్ళికుళ్ళి ఏడ్చాడు చంద్రశేఖరం.

అతడి ఏడుపునూ, బాధనూ చూడ లేనట్లుగా చంద్రుడు చెట్టు క్రిందనుండి జారిపోయి ఎదురింటి వెనుక దాక్కున్నాడు.

* * *

పదేళ్ళ క్రితపు తన గతాన్ని చూస్తున్నట్లుగా– వెలుగుతో పాటు కళ్ళు తెరిచి ఆ యింటిని చూచాడు.

అన్నయ్య ముసలివాడైనట్లుగా ఆ యిల్లూ ముసలిదైపోయింది. ఆ గృహంలో, ఆ మనుష్యుల నడుమ ప్రతిక్షణం తన ప్రాణానికి కత్తెరే అవుతుండగా అక్కడ నిలవలేడేమోననిపించింది.

అందుకే ముఖం కడుక్కొని, స్నానం చేసి, గుడ్డలు మార్చుకున్నాడు.

వదిన దగ్గరిగా వెళ్ళి తప్పు చేసిన వాడిలా తలవంచుకు కూర్చున్నాడు.

రాత్రి చీకటి తెరలు కొంత వరకు అతడిని ఆమె రూపాన్ని చూడకుండా చేసినయి. కాని వెలుగు సిగ్గు విడిచి వాళ్ళ మధ్య నిలబడింది.

ఆమె ముఖంలోకి ఒక్కక్షణమే చూచాడు. క్రితంసారి ఆమెను చూచినప్పటికీ, ఇప్పటికీ ఆమెలో చాలా మార్పు కనబడుతోంది. ముఖం మరింత ముడతలు పడటమే గాకుండా, జుట్టులాగానే తెల్లబడింది. కళ్ళ క్రింద కొత్తగా ఏర్పడిన నల్లటి మచ్చలు ఆమెలోని బాధలను బహిర్గతం చేస్తున్నయి.

"నేను వెళ్ళి పోవాలి వదినా... ఇవ్వాళ రాత్రికే ఆఫీసు పనిమీద ఢిల్లీ వెళ్ళాలి!"

అర్భకుడి మనస్సు అబద్ధాల పుట్ట!

"పిడికెడు అన్నం గూడా వండి పెట్టలేకపోయాను నాయనా!" ఆమె కళ్ళు చెరువులయినయి. ఆమె మరిది చేతిని ప్రేమగా, సానుభూతితో స్పృశించింది.

"వీలయినంత త్వరలో మళ్ళీ వస్తాను, వదినా!"

"మంచిది నాయనా!" అన్నది చెంగును ముఖం మీదకు లాక్కుంటూ.

ఇక అక్కడ వుండలేకపోయాడు చంద్రశేఖరం. సిగ్గుతో కుంచించుకు పోతూ ఆ గదిలోనుంచి బయటపడ్డాడు. సూర్యం గ్లాసుతో కాఫీ అందిస్తే, చేతుల్లేని కుర్చీలో శూన్యంలోకి చూస్తూ కూర్చున్నాడు.

అతడికి చటుక్కున ఓ ఆలోచన వచ్చింది.

కళ్ళు తళుక్కుమన్నయి.

చేతిలో వున్న కాఫీ గ్లాసును పక్కనే వున్న టేబుల్ మీద పెట్టి, దాని మీద వున్న నోటుపుస్తకం లోనుంచి ఓ కాగితం చించాడు. అక్కడే వున్న పెన్సిల్‌తో దబదబా ఇలా రాయసాగాడు.

"వదినా,

అసమర్ధతకు మారు రూపమే నేను. నన్ను ఇంత చేసిన అన్నయ్యకు నేను ఏమీ చేయలేక పోయాను. నన్ను మన్నించి ఈ చిన్న వస్తువునైనా ఈ అవసరానికి ఉపయోగించి నన్ను తృప్తి పరుచు. నన్ను అపార్థం చేసుకోబోకు.

– చంద్రశేఖరం."

ఆ కాగితాన్ని మడతపెట్టి ఆ టేబుల్ మీద పెట్టాడు. తన చేతివేలికున్న వజ్రపు టుంగరాన్ని తీసి దానిమీద పెట్టాడు.

ఆ గ్లాసులో మిగిలిన కాఫీని గూడా త్రాగకుండా బిగుసుకుపోయి బ్రీఫ్‌కేస్‌తో బయటకు నడిచాడు. వెనుక ఎవ్వరో తరుముతున్నట్లుగా వడివడిగా అడుగులు వేయసాగాడు.

తన వదిన ఆ ఉంగరాన్ని, ఉత్తరాన్నీ చూసేలోగా తను ఈ ఊరు దాటాలి...

తనలోని సిగ్గును, అసమర్ధతను, ఏదో తృప్తి జయించింది. తనకు చివరి క్షణాలలో వచ్చిన ఇంత అమోఘమైన ఆలోచనకు తనని తాను అభినందించుకున్నాడు.

ఆ వీధి దాటాడు. ఊరిబయిట గుడిసెలు దాటాడు. చెరువు గట్టు మీద వున్న మర్రిచెట్టు దాటాడు. మర్రిచెట్టు పక్కన– తను చిన్నప్పుడు ఆడుకున్న శివాలయం దాటాడు.

మనిషిని తెలియని తృప్తి, ఆనందం– రాజేశ్వరి మీద సాధించిన విజయంలా ఉప్పొంగి పోతున్నయి.

చెరువు గట్టుమీద గాలిలో తేలిపోతున్నట్లుగా నడుస్తున్నాడు. చెరువు గట్టు క్రిందగా శ్మశానంలో బూడిద కుప్పయిన అన్నయ్య తనని పంపటానికి వస్తున్నట్లే అన్నట్లుగా కనిపించాడు.

కళ్ళు చమర్చినయి. కాళ్ళు తడబడినయి. మనస్సు కలుక్కుమన్నది.

చెరువు గట్టు పొడుగు చిన్నదయింది. ట్రంకురోడ్డు దగ్గరయింది. రోడ్డు పక్కనున్న సత్రం అడుక్కునేదాని బోర్లించిన సత్తు చిప్పలా వున్నది. దాని ముందంతా రాలి ఎండిన ఆకులు అనాథ ప్రేతాన్ని పీక్కుతింటున్న చీమల్లా వున్నాయి. పక్కనే వున్న బావి ముందు నీళ్ళరొచ్చు రాజేశ్వరి హృదయంలా అసహ్యంగా వున్నది.

పొడుగ్గా వున్న సీమెంటు రోడ్డు అన్నయ్య మనస్సంత విశాలంగా వున్నది. దానికి అటూయిటూ పచ్చగా వున్న చెట్లు వదిన హృదయంలా చల్లటి నీడనిస్తున్నయి. దూరంగా ఎర్రటి బస్సు– అన్నయ్యగారి ఇంటినుండి బయిల్దేరే ముందు తనకు వచ్చిన ఆలోచనకు కలిగించినంత ఆనందాన్ని కలిగించింది.

బస్సు మరీ మరీ దగ్గరవుతుంటే అతడు రోడ్డుమీదకే ఆత్రంగా రెండడుగులు వేసి చేయెత్తాడు ఆపమన్నట్లుగా.

ఆ బస్సు అంత స్పీడులోనూ అతడిని మళ్ళా వెనక్కు- మొదట నిల్చున్న స్థలానికే నెడుతూ- అతడి ముఖాన దుమ్ము కొడుతూ ఆగుతుంటే- దాని తలుపును అందుకోవటానికి చిన్న పరుగులాంటి ప్రయత్నం చేయవలసి వచ్చింది.

"బాబాయ్! నువ్వు డ్రాయర్ మీద ఉంగరాన్ని మర్చిపోయావుట... అమ్మ యిచ్చి రమ్మన్నది!" తన అన్నయ్య చిన్న కొడుకు తను రాసిన కాగితాన్నీ, ఉంగరాన్నీ చేతిలో కుక్కి తను కలవరపాటునుండి కోలుకునేలోగానే, బస్సును మించిన వేగంతో తుర్రుమన్నాడు.

చంద్రశేఖరం తన చేతిని చూచుకుంటూ అవాక్కయి అక్కడే నిలబడిపోయాడు.

"అరేయ్!" అర్థం లేని కేక.

"త్వరగా ఎక్కండి సార్!" కండక్టర్ అరుపు.

రక్తం పిండేయగా కాళ్ళు జారిపోతున్నాయి. నల్లబడిపోయిన ముఖంతో ఏంచీ చేతగాక శరీరాన్ని బస్సులోకి జేర వేశాడు.

చేతిలోని కాగితం నిప్పులా కాలుతోంది.

కాగితం చదవకుండానే తను నిజంగానే మర్చిపోయాడేమోనని పంపినట్లున్నది. తను అసమర్థుడని మరోసారి ఋజువయింది. కాగితాన్ని మడవకుండా తెరిచి వుంచినా చదివేదేమో!

చేతివేలికి ఉంగరాన్ని దూర్చి తాను రాసిందే మరోసారి చదువుకుందామా అన్నట్లుగా కాగితం మడత విప్పాడు.

అక్కడా మరో ఓటమి!

అది రాసింది తన వదిన...

"నాయినా చంద్రశేఖరం,

నీ మనస్సులోని మామీద ఆత్మీయత విలువ కట్టలేనిదయ్యా... ఎందుకు దానిని ఇంత చిన్న వస్తువుతో పోల్చి తేలిక పరుస్తావ్...వద్దు నాయనా! నన్ను మన్నించు.

- నీవదిన."

* * *

(యువ: మాస పత్రిక: 1973)